

A Kúria a dr. Bíró Julianna ügyvéd által képviselt felperesnek - az Abermann Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Abermann Szilvia ügyvéd) által képviselt alperes ellen a Budapest Környéki Munkaügyi Bíróságnál 14.M.799/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.25.166/2012/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.25.166/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- Ft (Százezer forint) és 27.000,- Ft (Huszonhétezer forint) áfa felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 1.161.600,- Ft (Egymillió-százhatvanezer-hatszáz forint) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 1993. évtől többször meghosszabbított ötéves határozott idejű szerződéssel állt az alperes alkalmazásában ügyvezető igazgatói munkakörben. Az utolsó munkaszerződés meghosszabbítására 2007. december 18-án került sor, amikor 2008. január 1. napjától ötéves időtartamra az alperes ügyvezetőjévé újraválasztották. ... Város Tulajdonosi Bizottsága a ... számú határozatával a felperes alapbérét 600.000,- Ft összegben állapította meg és eredményes gazdálkodás esetén az alapbér 6 %-ának megfelelő prémiumot határozott meg. A felperes 2007. november hónapban 4.056.000,- Ft prémiumban, 2008. augusztusában 4.680.000,- Ft prémiummal, s 2009. július hónapban 5.031.000,- Ft prémiumban részesült.

2008. évben a felperesnek feladatul tűzték ki a B. városrész ivóvízzel történő ellátásának biztosítását. A felperes a feladat végrehajtása érdekében 2009. március-május hónapokban hitelfelvételi eljárást folytatott le, majd Sz. Város Képviselő-testülete a ... számú határozatával az alperes kérelmére készfizetői kezességet vállalt és egyben felhatalmazta a polgármestert az ezt tartalmazó szerződés aláírására. Bár a képviselő-testület közbeszerzési eljárás lefolytatását írta elő, a

felperes ennek kiírása nélkül bízta meg az első ütem kivitelezési munkáinak elvégzésével a részben tulajdonában álló P. Kft-t, amelynek egyben ügyvezetője is volt. A szabálytalanságok észlelését követően a polgármester a már megkezdett kivitelezési munkákat leállította. 2009. november 24-én behívatta a felperest és egy már előkészített ügyvezetői tisztségről történő lemondást és 2009. december 31. napjával a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését kezdeményező nyilatkozatot tett elé azzal, hogy annak aláírása esetén kerül kifizetésre a P. Kft. részére az elvégzett munkák ellenértéke. Mivel a nyilatkozat aláírása ellenére a P. Kft. részére a teljesítésre nem került sor, a felperes 2009. november 30-án kelt nyilatkozatával a korábbi, november 24-ei keltű nyilatkozatát visszavonta. Ezt követően a felperes több alkalommal kérte az alperesi társaság Felügyelőbizottságát, illetve a Tulajdonosi Bizottságának a segítségét ahhoz, hogy a P. Kft. részére a munkák ellenértéke kerüljön kifizetésre.

A felperes 2010. január 1. napjától is ellátta az alperes ügyvezetői feladatait, a munkabérét folyamatosan megkapta. A felperesi nyilatkozat megtételét követően azonban a felekben bizonytalanság alakult ki az „ügyvezetői jogviszony” fennállásáról, ezért az alperesi társaság ... Ügyvédi Irodától, míg a felperes... ügyvédtől kért tájékoztatást az aktuális jogi helyzetről. ... az alperes részére azt közölte, hogy a felperes „ügyvezetői jogviszonya” a lemondására tekintettel 2009. december 31-ével megszűnt, ... véleménye szerint azonban a felperes munkaviszonya továbbra is fennállt. ... az alperes kérésére jogi véleményét ezt követően kiegészítette és rámutatott arra, hogy a felek közti jogviszony tisztázatlan tartalmú, ezért választotta szét a vezetői tisztségről való lemondás kérdését a felperes munkaviszonyától. A jogi vélemény kiegészítését követően az alperes tulajdonosa közölte a felperessel, hogy ügyvezetői megbízatása megszűnt, munkaviszonya azonban fennmaradt. Sz. Város Tulajdonosi Bizottsága a ... számú határozatával az alperesi ügyvezető alapbérét 2010. január 1. napjától 660.000,- Ft-ban határozta meg azzal, hogy eredményes gazdálkodás esetén az ügyvezető prémiuma az alapbér 70 %-a.

Sz. város polgármestere 2010. április 1-jén kelt előterjesztésében azt indítványozta, hogy a képviselő-testület az alperes ügyvezetőjének - miután tisztségéről korábban már lemondott - határozott időre válassza meg a felperest és hatalmazza fel őt a kivitelező által elvégzett munka ellenértékének legfeljebb nettó 55.231.800,- Ft erejéig történő kifizetésére.

Sz. Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a ... számú határozatával a felperest az alperes ügyvezetőjévé választotta meg 2010. szeptember 1. napjáig. Ezt követően a polgármester arról tájékoztatta a felperest, hogy amennyiben a szeptember 1-jéig szóló ügyvezetői megbízatását nem fogadja el, úgy a hitelfelvételhez szükséges kezességvállalási szerződés megkötésére nem kerül sor és

a P. Kft. a kivitelezési munkák ellenértékét nem fogja megkapni. A felperes 2010. április 9-én kelt nyilatkozatában az alperesi társaság ügyvezetői tisztségére vonatkozó megbízatást „a határozatban foglaltakra a vállalkozási szerződések teljesedésbe menésére, valamint a határozathoz kapcsolódó, az ügyvezetői státuszom megszűnésére vonatkozó előterjesztésben foglaltakra tekintettel” elfogadta.

Az alperes és a ... Bank Zrt. 2010. április 7-én kötött hitelszerződést, amelyet az alperes nevében a felperes írt alá. A fenntartó önkormányzat polgármestere 2010. április 19-én kelt hitelszerződésben vállalta a kezességet és 2010. május 20-án az 55.225.694,- Ft vállalkozói díj a P. Kft. részére a B. I. ütem kivitelezési munkák ellenértéke jogcímén kifizetésre került.

Az elfogadó nyilatkozat megtételét követően a felperes ... ügyvédhez fordult, majd a 2010. május 28-án kelt vélemény alapján 2010. június 7-én kelt nyilatkozatával - amelyet a Sz. Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában június 9-én adott le - a 2010. április 9-én kelt nyilatkozatát jogellenes fenyegetésre és tévedésre, megtévesztésre történő hivatkozással megtámadta. Sz. város polgármestere 2010. augusztusában azt javasolta a felperesnek, hogy a jogviszonya szeptember 27. napjáig kerüljön meghosszabbításra, amit a felperes nem fogadott el. Az alperes ügyvezetőjévé 2010. szeptember 1. napjával új munkavállalót bíztak meg, aki a felperest felszólította a munkaköre átadására.

A felperes 1990. január 1-je óta a P. Kft, 1993. január 1-je óta a Sz.- Kft, míg 2003. március óta a Sz. Kft. ügyvezetője.

Az ügyvezetői munkakör átadásakor készült évközi beszámoló az alperesnél a 2010. augusztus 31-ei állapot szerint 855.000,- Ft mérleg szerint eredményt mutatott, míg a 2010. éves beszámoló 4.821.000,- Ft eredményt tartalmazott. Sz. Város Tulajdonosi Bizottsága a ... számú határozatával úgy döntött, hogy a felperes prémiuma megfizetésére vonatkozó javaslatot elutasítja.

A felperes a többször módosított keresetében a munkaviszonya jogellenes megszüntetésének megállapítását és az egyéb jogkövetkezmények alkalmazását, továbbá az alperes prémium jogcímén 3.696.000,- Ft-ban történő marasztalását és perköltség fizetésére történő kötelezését kérte. Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

A Budapest Környéki Munkaügyi Bíróság a 14.M.799/2010/40. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg és kötelezte az alperest a jogellenes munkaviszony-megszüntetés jogcímén 4.488.000,- Ft,

végkielégítés jogcímén 4.488.000,- Ft, elmaradt munkabér jogcímén 26.624.135,- Ft, továbbá prémium jogcímén 3.696.000,- Ft és ezen összeg 2011. május 26. napjától járó kamatai, továbbá perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolásában a munkaviszony megszüntetésének körében megállapította, hogy az alperes a felperes részére téves tájékoztatást adott akkor, amikor azt közölte, hogy a 2009. november 24-ei keltezéssel ellátott lemondó nyilatkozata alapján az ügyvezetői tisztsége 2009. december 31. napjával megszűnt. A peres felek között határozott idejű munkaviszony állt fenn, amelyben a felperes munkakörét az ügyvezetői feladatok ellátása képezte és ugyanazon feladatkörre, ugyanazon személyek között különböző jogviszonyok nem hozhatóak létre, ezért téves az az alperesi álláspont, mely szerint a felperes ügyvezetői tisztsége a munkaviszonyától elkülönült. A 2009. november 24-ei keltű nyilatkozat ezért a felek között fennálló foglalkoztatási jogviszonyt nem szüntette meg, az kizárólag a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére irányuló ajánlatként volt értelmezhető, amit az alperes nem fogadott el.

A munkaügyi bíróság a felperes 2010. április 9-ei nyilatkozatával kapcsolatban megállapította, hogy annak megtételében a munkáltató téves tájékoztatása szerepet játszott, amelyet alátámaszt az elfogadó nyilatkozat nyelvtani értelmezése is. Mivel a felperes nem jogvégzett, ezért a 2010. május 28-án kelt ... ügyvéd állásfoglalása alapján ismerte fel tévedését, ehhez képest pedig 30 napon belül támadta meg nyilatkozatát. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint továbbá a felperes 2009. november 24-én, valamint 2010. április 9-én kelt nyilatkozatainak megtételében a polgármester jogellenes fenyegetése is szerepet játszott. A polgármester magatartása, amely a P. Kft-t megillető vállalkozói díj kifizetését a felperes aláírásához kötötte, az akarat hajlítására alkalmas volt és az utóbbi jognyilatkozatából származó kényszerhelyzet csak a vállalkozói díj kifizetésével, azaz 2010. május 20-án szűnt meg, ehhez képest a felperes a jognyilatkozatát határidőben támadta meg.

A felperes prémium megfizetése iránti keresete körében a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 144. §-a, továbbá 143. § (1) bekezdésére alapítva kifejtette, hogy az alperes tulajdonosának Tulajdonosi Bizottsága ... számú határozata állapította meg a felperes alapbérét 660.000,- Ft-ban, továbbá a prémium mértékét az alapbér 70 %-ában. Mivel az alperes 2010. évi gazdálkodása eredményes volt, a felperest az alapbér 70 %-ának megfelelő prémium időarányos része, vagyis 2010. augusztus 31-ig járó összege megillette. A munkaügyi bíróság érvelése szerint, miután a felperes prémiuma a korábbi években is az éves bér meghatározott százalékában került meghatározásra, ez 2010. évre is érvényes volt.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 8.Mf.25.166/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest az alperes részére első- és másodfokú perköltség, valamint az állam javára első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

A törvényszék a munkaügyi bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy Sz. Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a ... önkormányzati határozat 5. pontjában felhatalmazta az alperes ügyvezetőjét, azaz a felperest, hogy a kivitelező által elvégzett munka ellenértékét nettó 55.231.800,- Ft erejéig fizesse meg.

A törvényszék rögzítette, hogy a felperes az ügyvezetői feladatok ellátására létesített munkaviszonyt az alperessel, eredeti, vagy más munkaköre a munkáltatónál nem volt. Ebből az ítélezési gyakorlat alapján az következik, hogy az ügyvezetői tisztségről történt 2009. november 24-én kelt lemondása december 31-ével megszüntette volna a munkaviszonyát is. A törvényszék álláspontja szerint azt az elsőfokú bíróság is helytállóan állapította meg, hogy a felek között a munkaviszony ennek ellenére 2009. december 31-e után is folyamatosan fennállt, de nem az elsőfokú bíróság által megállapított azon okból, hogy a felperes a lemondó nyilatkozatát, illetőleg a munkaviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetésére tett ajánlatát visszavonta, hanem azért, mert a felek utóbb a jogviszonyt helyreállították. A felperes az ügyvezetői feladatokat az alperes tudtával 2010. január 1-je után is ellátta, sőt ezen időponttól kezdődően számára a képviselő-testület új alaphét és prémiumot is állapított meg. A törvényszék érvelése szerint ezért a 2010. április 6-ai újabb megbízásnak, valamint a megbízás április 9-ei felperesi elfogadásának csak abból a szempontból volt jelentősége, hogy ebben került sor a felperes ügyvezetői megbízatása időpontjának 2010. szeptember 1-jéig történő megállapítására, a felek a közöttük fennálló munkaviszony időtartamát lerövidítették eddig az időpontig, vagyis a munkaszerződést módosították, amely tény tekintetében a felperes nem lehetett tévedésben.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felek kölcsönösen szereztek be jogi állásfoglalásokat, amelyek egymástól eltértek, de ez a körülmény nem értékelhető kizárólag az alperes terhére és a felperes érvénytelenséget eredményező tévedését nem alapozza meg.

A törvényszék kifejtette továbbá, hogy a jogellenes fenyegetés vonatkozásában a felperes az igényérvényesítéssel elkésett. Az alperes és a ... Bank a hitelszerződést 2010. április 7-én megkötötte és ezt követően 2010. április 19-én Sz. Város Önkormányzata nevében a polgármester is aláírta azt. Ezzel a P. Kft. követelésének biztosított volt a pénzügyi alapja, az április

6-ai képviselő-testületi ülés pedig a felperest bízta meg a kft. követelésének rendezésével. Ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben a jogellenes fenyegetés, illetve kényszerhelyzet meg is valósult, az legkésőbb április 19-én, a kölcsönszerződés aláírásakor megszűnt, ehhez képest 30 napon túl, 2010. június 7-én kelt a felperes megtámadó nyilatkozata, vagyis az elkészt.

A felperes prémiumigényével kapcsolatban a törvényszék álláspontja szerint a hivatkozott tulajdonosi határozat nyelvtani értelmezéséből az egy évi alaphír, mint a prémium alapja, nem következik, a felperes ezzel kapcsolatos állítását a perben nem bizonyította. A 2010. január 1-től szeptember 1-ig tartó időszakra időarányosan igényelt részprémium a bírói gyakorlat szerint csak akkor illeti meg a munkavállalót, ha azt a munkáltató kikötötte, ilyen kikötést azonban a tulajdonosi bizottsági határozat nem tartalmazott.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítéletnek megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a munkaviszonya megszüntetése jogellenességének megállapítását, továbbá egyéb jogkövetkezmények alkalmazását, harmadlagosan a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és az alperes 3.696.000,- Ft prémium és ezen összeg kamatainak megfizetésére kötelezését, negyedlegesen pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára történő utasítását kérte.

Álláspontja szerint, a 2010. április 9-én tett nyilatkozata az alperes tévedésbe ejtésén, valamint jogellenes fenyegetésén alapult és azt a korábban hivatkozott időpontoknak megfelelően határidőben támadta meg. Mivel a 2009. novemberi lemondó nyilatkozatát követően „ügyvezetői jogviszonya” valamint az alperesnél fennállt munkaviszonya tekintetében bizonytalan helyzet alakult ki, ezért nem volt más reális választása, mint a 2010. szeptember 1-ig történő kinevezése elfogadása. Érvelése szerint a jogellenes fenyegetésre alapítottan sem késett el a megtámadó nyilatkozata, mert az alperes tulajdonosa a készfizető kezesség vállalás aláírását követően is bármikor hozhatott volna olyan döntést, amely a vállalkozói díj teljesítéséhez szükséges forrás rendelkezésre állása ellenére a kifizetést nem teljesíti. Ebből következően a jogellenes kényszer a vállalkozói díj tényleges kifizetésével, annak a P. Kft. bankszámlán történő jóváírásával szűnt meg.

A felperes a jogerős ítéletnek a prémium megfizetésének elutasítására vonatkozó rendelkezését és annak indokolását is panaszolta. Érvelése szerint a prémium kiírását tartalmazó tulajdonosi bizottsági határozat nem tartalmaz olyan rendelkezést,

amely szerint prémium csak a teljes naptári évben fennálló munkaviszony esetében jár. A kitűzés feltételeként kizárólag az eredményes gazdálkodás került meghatározásra, amely teljesült. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú eljárás során a prémium számításának alapjára vonatkozó bizonyítékait is csatolta.

A felperes felülvizsgálati érvelése szerint a jogerős ítélet megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdését, a Pp. 215.§-át, valamint a Pp. 253. § (3) bekezdését, vagyis a kérelemhez kötöttség alapelvét és az érdemi döntés korlátaira vonatkozó szabályt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem korlátai között változtathatja meg, azonban a perbeli esetben a jogerős ítélet az alperes fellebbezésén túlterjeszkedett és ítéletét olyan érvekre, indokokra tekintettel hozta meg, amelyet a fellebbezési kérelem nem tartalmazott.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. §-ának az ügyben irányadó (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá elő kell adni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Miután a felülvizsgálati kérelem önálló, rendkívüli jogorvoslati kérelem, ezért a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és annak indokait.

A felperes a jelen ügyben benyújtott felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként kizárólag a Pp. 3. § (2) bekezdésének, a Pp. 215. §-ának és a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott és azt állította, hogy a törvényszék a jogerős ítéletében a fellebbezésen túlterjeszkedve, abban meg nem jelölt érvekre és indokokra tekintettel hozott döntést.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt indokok a felperes által megjelölt jogszabálysértést nem támasztották alá.

A másodfokú bíróság reformatórius jogköréből adódóan a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és ellenkérelem korlátai között önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét és új tényállást

állapíthat meg. (BH2012.118.) A perbeli esetben a jogerős ítélet a tényállást a már rendelkezésre álló adatok alapján egészítette ki és a döntése kizárólag az elsőfokú eljárás során szerzett bizonyítékokon alapult. Önmagában az a körülmény, hogy a másodfokú bíróság a már rendelkezésre álló egyes bizonyítékoknak kiemelt jelentőséget tulajdonított és azokat a Pp. 206.§ alapján a tényállás részévé tette, jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

Az alperes a fellebbezésében azt állította, hogy a felperes az igényérvényesítés határidejét túllépte, ezért kérte a per megszüntetését. Tartalmában tehát azt állította, hogy a felperes a jognyilatkozatát nem a jogszabályban előírt 30 napon belül támadta meg, hanem ezen határidőt elmulasztva, azt elkésetten terjesztette elő.

A törvényszék a jogerős ítéletében az alperes hivatkozása alapján vizsgálta, hogy a felperes 2010. április 9-én tett nyilatkozatát követően 2010. június 7-én előterjesztett megtámadás a 30 napos megtámadási határidőt figyelembe véve határidőben érkezett-e. E körben a felperesnek a tévedésre, valamint a jogellenes fenyegetésre vonatkozó kényszerhelyzet fennállását állító nyilatkozatával ellentétben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy a felperes megtámadási nyilatkozata elkésett, azonban ennek következménye nem a per megszüntetése, hanem a felperes keresetének elutasítása volt. A törvényszék ezen következtetése nem ütközött a Pp. 253.§ (3) bekezdésébe, mivel az alperes fellebbezésében hivatkozottak alapján állapította meg a felperes megtámadásának elkésettségét, és helytállóan foglalt állást abban, hogy az elkésettség következményét ítéletben kell levonni.

A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, az alperes fellebbezésének keretei között, helytállóan állapította meg, hogy a felperes a prémium megfizetése iránti keresetének jogalapját a perben nem igazolta. Sz. Város Önkormányzata Tulajdonosi Bizottsága a ... számú határozatával a felperes személyi alapbérét 2010. január 1-től havi 660.000,-Ft-ban, prémiumát pedig eredményes gazdálkodás esetén az alapbér 70%-ban határozta meg. A megfogalmazás nyelvtani értelmezéséből következően a felperest a határozatban foglalt havi alapbére arányában illetve volna meg a prémium abban az esetben, ha a kitűzés a részteljesítésről kifejezett rendelkezést tartalmaz, ennek hiányában a felperes prémiumra nem volt jogosult.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján, jogszabálysértés hiányában hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékének megfizetéséről a Kúria a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2014. április 2.

Dr. Tálné Dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő